

EGY

Az az igazság, ha a vén Dover őrnagy nem esik össze holtan a tauntoni futtatáson, Jim sosem került volna el a Thursgoodba. Félév közepén érkezett, vége felé járt már a május, bár ezt az időjárásból senki meg nem mondta volna. Felvételi beszélgetés nélkül vették fel az öreg Dover helyettesítésére; egy kevésbé tiszteletreméltó ügynökség küldte, amely kisegítő tanárokat közvetített általános iskolák számára. – Nyelvtanár – szögezte le Thursgood a tanáriban. – Helyettesítőnek jó lesz – tette hozzá, mintegy magyarázkodva, s hátratúrta a szemébe hulló hajfürtöt. – Pridónak hívják, úgy kell írni, hogy P-R-I-D... – papírcetlijére lesett, mert a francia sosem tartozott az erősségei közé – ...E-A-U-X. A keresztnéve James. Kihúzzuk vele a félév végéig. – A tantestület természetesen értett a finom jelzésekből. Jim Prideaux afféle csóró proli a tanár-hierarchiában. Abba a bánatos társaságba való, amibe a szépeplékű Mrs. Loveday, a *valódi* perzsabundájával, aki hittant tanított a kicsiknek, amíg le nem bukott a fedezetlen csekkjeivel, vagy a feledhetetlen emlékű Mr. Maltby, a zongorista, akit a rendőrség szólított el az énekkari próbáról, hogy legyen segítségükre valami nyomozásban, s vélhetőleg azóta is segít nekik, mivel a ládája még mindig a pincében vár további intézkedésre. A tantestület több tagja, főként Marjoribanks, amellet volt, hogy ki kellene nyitni a ládát. Úgy tartották, hogy rég elveszettnek hitt drágaságokat találhatnak meg benne, például Aprahamian libanoni anyjának ezüstkeretes képét, Best-Ingram svájci tiszti bicskáját, valamint a gondnokasszony karóráját. A kortalan Thursgood azonban hajthatatlannak mutatkozott. Alig öt éve örökölte meg az iskolát az apjától, de annyit már megtanult, hogy bizonyos dolgokat jobb nem háborgatni.

Jim Prideaux egy pénteki napon érkezett, kiadós felhőszakadás kíséretében. Az eső, akár a fegyvertűz füstje, vastagon gomolygott alá a Quantocks barna dombháta, végigkorbácsolta az üres krikettpályákat s az omladozó homokkő homlokzatot. Éppen ebéd után érkezett, öreg, piros Alvisán, amely után kimustrált, valaha kék színű lakókocsi bukácsolt. A kora délután nyugodalmas időszak a Thursgoodban, kurta fegyverszünet a tanítási napok szokásos küzdelmes forgatagában. A fiúk a hálótermekben csendespihenőznek, a tanárok meg a tanáriban kávéznak újságjuk vagy dolgozatjavítás mellett. Thursgood regényt olvas fel az anyjának. Senki sem látta tehát Jim érkezését, egyedül a kis Bill Roach. Csak ő vette észre a kátyús úton zötykölődő Alvist, a motorház fedele alól dúsan pőfögő füstöt, a teljes gőzzel dolgozó ablaktörlőket, meg a tócsák közt engedelmesen dülöngélő lakókocsit.

Roach új fiú volt a házban, de már elkönyvelték bugyutának, majdhogynem egyenesen fogyatékosnak. A Thursgood a második iskolája volt alig egy év leforgása alatt. A kövér, asztmás fiúcska rengeteg időt töltött az ágya szélén térdelve, az ablakon kibámulva. Anyja nagyvilági életet élt Bath-ban, apja pedig köztudottan a leggazdagabb szülők közé tartozott, s a fiúnak ezért a tényért alaposan meg kellett fizetnie. Zavaros családi körülményeinek köszönhetően igen erős hajlama alakult ki a megfigyelésre. Most is figyelemmel kísérte, hogy Jim nem áll meg az iskola épülete előtt, hanem továbbhajt a hátsó udvar felé. Úgy látszott, már ismeri a hely elrendezését. Roach később úgy okoskodott, hogy valószínűleg előzetes tanulmányokat folytatott, személyesen vagy térkép alapján. Az udvarhoz érve is lassítás nélkül hajtott tovább át a vizes gyepen, nehogy elveszítse a lendületét, majd egy huppanón átgázolva eltűnt szem elől, s beleveszett a Gödörbe. Roach nem lepődött volna meg, ha a lakókocsi leszakad a vonóhorogról a peremen, mivel Jim olyan gyorsan hajtott, de a kocsi csak égnek lökte a farát és eltűnt, akár egy óriási nyúl az üregben.

A Gödör fontos részét képezi a Thursgood folklórjának. A gyümölcsös, a melegház és a hátsó udvar közti üres területen fekszik, szemre nem több, csak egy jókora, füves mélyedés a talajban, északi oldalán gyerekmagasságú huppanókkal, amelyeket csomókban álló cserjés borít, s a talajuk nyaranta szivacsosra puhul. Éppen ezek a huppanók adják a Gödör különleges érdekességét, ezek teszik kiváló játszóhellyé, no meg az eredetéhez kötődő mítoszok, amelyek változatosan alakulnak az egymást követő évfolyamok fantáziájában. Külszíni fejtésű ezüstabánya volt itt, hiszi az egyik évfolyam, és megszállottan ásnak kincsek után. Római kori erőd maradványa, állítja a következő, és botos-homokbombás ütközeteket rendez. Mások háborús bombatölcsérnek tartják a Gödröt, a huppanókat pedig ülő helyzetben megkövült holttestek sírhantjainak. A valóság persze jóval prózaibb. Alig hat éve, nem sokkal azelőtt, hogy hirtelen világgá ment volna a Castle Hotel egyik recepciós hölgyével, Thursgood apja támogatást próbált összeszedni egy úszómedence építésére, és rávette a fiúkat, hogy ássák ki a helyét, egy jókora gödröt, egyik végén mélyebbet, másik végén sekélyebbet. Ám az a kevés befolyt pénz sosem volt elég ekkora vállalkozáshoz, s elment kisebb célokra – vetítőre a művészeti szakkörnek, gombatermesztésre a pincében. Sőt, mi több, vélték a gonosz nyelvek, jutott belőle bizonyos bűnös párocska szerelmi fészkeire is Németországban, a hölgy szülőhazájában, ahová elszöktek. Jimnek minderről fogalma sem volt, merő véletlenségből választotta ki éppen azt az egyetlen pontját Thursgood birodalmának, amely Roach szemében természetfölötti tulajdonságokkal bírt. Roach türelmesen várakozott az ablakban, de hiába. Az Alvist és a lakókocsit mintha a föld nyelte volna el, s ha nem látszottak volna a mély, vörös-saras keréknyomok a nedves füben, azt hitte volna, álmodta az egészet. Hanem a nyomok tagadhatatlanul ott voltak, úgyhogy, amikor megszólalt a csengő a csendespihenő végén, a fiú gumicsizmát húzott, leslattyogott az esőben a Gödörhöz, felkapaszkodott az egyik huppanóra, és lenézett. Jimet pillantotta meg odalent, katonai esőkabátban és valami egészen lehetetlen fejfedőben: szafarikalaphoz hasonlított, de szőrös anyagból készült, s a karimája féloldalt fel volt tűzve, úgyhogy igen kalózosan hatott. Úgy csorgott róla a víz, akár az esőcsatornából.

Az Alvis az istállóudvaron állt – Roach el nem bírta képzelni, hogy varázsolhatta ki Jim a Gödörből –, hanem a lakókocsi odalenn pihent a mélyvíznek szánt részben, viharvert téglákkal aládúcolva. Jim a lépcsőjén ült, zöld műanyag bögréből iszogatva, és a jobb vállát dörzsölgetve, mintha beütötte volna, miközben a víz csak úgy dőlt a kalapjáról. Aztán megemelkedett a kalap karimája, és Roachra meredt vad, vörös ábrázata, amelyet még vadabbá tett a karima sötét árnyéka és a vízáradatban agyarformán lekonyuló, barna bajusz. Az arcot zezzugos repedések szántották keresztül-kasul, amelyekben Roach fogékony fantáziája hajlamos volt annak nyomát látni, hogy Jim valaha szörnyűségesen éhezhetett valami trópusi helyen, és csak később szedte vissza a rendes súlyát. Bal kezével még mindig esetlenül felhúzott jobb vállát masszírozta, de most egész, görnyedt alakja egy csapásra megmerevedett, mint a rejtekben hangtalanul meglapuló állaté, talán szarvasé, villant át Roach elméjén az ígéretes ötlet, mindenesetre nemes vadé.

– Te meg ki a fene volnál? – csattant fel Jim félreismerhetetlenül katonás hangon.

– Roach, uram. Új fiú, uram.

A téglavörös arc még egy pillanatig merően Roachra szegeződött a karima árnyékából, aztán, a fiú határtalan megkönnyebbülésére, megenyhültek a dermedt vonások, farkasszerű vigyorba rendeződtek át, s a jobb vállat markoló bal kéz újra lassú masszázsba kezdett, miközben Jimnek még egy jó kortyot is sikerült húznia a műanyag bögréből.

– Új fiú, mi? – vigyorgott bele az italába. – Na, szép kis meglepetés, nem mondom. Feltápáskodott, és görnyedt hátát fordítva Roachnak, vizsgálódásba kezdett. Alaposan górcső alá vette a lakókocsit támasztó bakokat, taszigálta a kocsit, az alátámasztást ellenőrzendő, gondterhelten félrebillentve sajátosan felékített fejét, és új téglákat helyezett el stratégiai pontokon. A tavaszi eső kitartóan korbácsolta kabátját, kalapját, kivénhedt kocsija tetejét. Roachnak feltűnt, hogy a jobb válla mindeközben nem görnyed meg, nem mozdul a testével együtt, hanem magasan felhúzva mered, akár egy kő a kabát alatt. Talán púpos lehet, töprengett a gyerek. És vajon úgy fáj-e minden púp, ahogy ez fáj szemmel láthatóan? Gondosan elraktározta elméjében a megfigyelést, hogy a rossz hátú emberek nagyobbakat lépnek, mint az egészségesek, talán az egyensúly miatt.

– Új fiú, he? Nahát, én aztán kicsit se vagyok új – dörmögte Jim, már sokkal barátságosabb hangon, miközben a lakókocsi egyik támasztékát igazgatta. – Elég öreg fiú vagyok, ami azt illeti. Vén, mint Rip van Winkle, ha éppen tudni akarod. Még vénebb. Aztán barátaid vannak-e?

– Nincsenek, uram – felelte Roach azon a semmitmondó hangon, ahogy az iskolásfiúk nemet szoktak mondani, hogy a kérdezősködőre hagyják a pozitív kijelentések gondját. Jim azonban nem faggatózott tovább, úgyhogy Roach-ban rokonszenv, szinte reménység támadt.

– A másik nevem Bill – közölte. – Billnek kereszteltek, de Mr. Thursgood Williamnek szólít.

– Aha, Bill. Vagy Billy. És nevez egyáltalán valaki úgy?

– Nem, uram.

– Pedig egész jó kis név az.

– Igen, uram.

– Jó néhány Billt ismertem, és mind rendes alak volt.

Letudván ilyen módon a bemutatkozást, Jim még mindig nem küldte el a fiút, Roach tehát továbbra is ott ácsorgott a huppanón, s bámult lefelé az esőverte szemüvegén át. Áhítattal konstataulta, hogy a téglák az uborkaágyás falából származnak, amely amúgy is elég rozoga volt már, s úgy látszik, Jim egyszerűen kiszedte belőle, ami kellett. Csodálatos dolog volt ez Roach szemében: hogy valakiben, aki éppen csak megérkezett a Thursgoodba, annyi önbizalom legyen, hogy csak úgy kiszolgálja magát az iskola tulajdonából. S még ennél is csodálatosabb, hogy rögtönzött vezetéssel meglopta a kerti csapot is, holott az egészen különleges elbírálás alá esett az iskola törvénykönyvében: főbenjáró bűn volt csak hozzáérni is.

– Hé csak, Bill... nem volna véletlenül egy üveggolyód vagy efféléd?

– Egy... micsodám, uram? – kotort a zsebeibe zavartan a fiú.

– Golyód, kisöreg. Üveggolyó, na. Olyan kicsi labdaféle üvegből, nahát. Ne mondd, hogy manapság már nem golyóznak a srácok! Mi folyton golyóztunk.

Roachnak ugyan nem, de Aprahamiannek egész gyűjteménye volt, Bejrútból. Egy percben sem telt, a fiú lélekszakadva vágatott az iskolaépülethez, halálmegvető manőverrel szerzett egy golyót, s levegőért kapkodva száguldott vissza a Gödörhöz. A peremen megtorpant, mivel a Gödör most már Jim tulajdonának számított, így csak nem szaladhat le engedély nélkül. De Jim eltűnt a lakókocsi mélyén. Roach, miután hiába várt rá egy darabig, végül mégiscsak leóvakodott a lejtőn, s benyújtotta a golyót a kocsi nyitott ajtaján. Jim nem vette észre azonnal. A bögréjéből kortyolgatott, és nézett kifelé az ablakon a Quantocks fölött kavargó, vastag, sötét fellegekre. Nem is olyan egyszerű neki abból a bögréből inni így, álló helyzetben, állapította meg Roach, egészen hátra kell döntenie azt a kicsavarodott felsőtestét, hogy hörpinthessen. Az eső egyre vadabbul tombolt, úgy dörömbölt a kocsi tetején, mintha kavicsokkal bombáznák.

– Uram – szólalt meg Roach, de Jim nem mozdult.

– Az a baj az Alviszal, hogy lófüttyöt se ér a rugózása – bökte ki végül, de mintha csak az ablakhoz beszélne. – Az úton húzza a farát, kész nyomorék, nem igaz? – És kitekerve a törzsét, újabb kortyot húzott.

– Igen, uram – hebegte döbbenten Roach. Jim azt hiszi, hogy ő is vezet?

Jim letette a kalapját, kese haja rövidre volt nyírva, foltokban itt-ott túl rövidre is. A foltok túlsúlyban voltak az egyik oldalon, amiből Roach kitalálta, hogy maga nyírta meg magát az ügyesebbik kezével, s ettől csak még féloldalasabbá vált egész lénye

– Hoztam egy golyót – jelentette.

– Nagyon helyes. Köszönöm, öregem. – Átvette a golyót, és komótosan meggörgette kemény, poros lapáttenyerén. Roach rögtön tudta a mozdulathból, hogy Jim amolyan ezermester típus, aki jó barátságban él a szerszámok és tárgyak minden fajtájával. – Nincs szintben a kocsi, látod-e – magyarázta, a golyóra meredve. – Féloldalas, ha érted. Mint én. Nézd – lépett a nagyobbik ablakhoz. Ennek alsó peremén kis alumínium vályú futott végig, a kicsapódó nedvesség felfogására. Jim beletette a golyót, amely azonnal végiggurult a mélyedésben, és a földre pottyant.

– Csálé, látod? Lejjebb áll a fara. Hát ez nem jó így, mi? Hé, hé, nyavalyás, hova bújtál?

Nem valami otthonos ez a lakókocsi, gondolta Roach, miközben lehajolt a golyóért. Akárki is lehetne, bár tisztának igazán tiszta. Még csak a felesége képe sincs itt, gondolta a fiú, aki Mr. Thursgoodot leszámítva sosem találkozott még agglegénnyel. Alig néhány személyesebb tárgyat talált: az ajtóra akasztva málhazsák, a prices mögött varróholmi, s a plafonról takaros kis házi készítésű zuhanykészülék lógott, átlukasztott konzerves dobozból. Az asztalon egy palack színtelen ital, gin lehetett vagy vodka. Roach apja is azt szokott inni, a szünidei hétvégéken megfigyelte a fiú.

– Kelet-nyugatnak rendben volna, csak észak-délnek csálé – jelentette ki Jim, miután a másik ablakpárkány vályúját is megvizsgálta. – És te miben vagy jó, Bill?

– Nem tudom, uram – mondta rá fahangon Roach.

– Valami csak van. Valami mindenkinek van. A foci, he? Jó focista vagy, Bill?

– Nem, uram.

– Hát? A magolás a sportod? – firtatta nemtörődöm hangon Jim, miközben kurta nyögéssel az ágyra ereszkedett, és nagyot húzott a bögréből. – Nem nézném ki belőled – tette hozzá udvariasan –, bár úgy látom, magányos harcos vagy.

– Nem tudom – ismételte Roach, és a nyitott ajtó felé húzódott.

– Hát akkor mi az erősséged, na? – Újabb hosszú korty. – Valaminek lennie kell, Bill, valami mindenkinek van. Én például kacsázásban voltam verhetetlen. Na, egészségünkre.

Igen kényelmetlen kérdés volt ez Bill Roach számára ezekben az időkben, hiszen állandóan ezen rágódott amúgy is. Lassan kételkedni kezdett benne, hogy van a világon bármi, amiben ő jó lehetne. Munkában, játékban egyaránt súlyosan fogyatékosnak érezte magát, még az iskola napi rutinja – az ágyazás, a holmija rendben tartása – is mintha meghaladná a képességeit. És még a vallásos érzés is hiányzik belőle, vádolta az öreg Mrs. Thursgood, hiszen folyton pofákat vág a templomban. Keserűen ostromozta magát mindeme hiányosságokért, de a legnagyobb bűne az volt, hogy a szülei házassága tönkrement. Hisz látnia kellett volna, tudnia kellett volna, tennie kellett volna valamit! Sőt, talán még ennél is nagyobb a felelőssége, nincs kizárva, hogy az ő rendkívüli rosszassága, lustasága, problémás jelleme okozta az egészet. Az előző iskolájában

álcázásképpen sikoltozó- és bénulásos rohamokat színlelt, amit a nagynénjétől tanult el. A szülei erre, a maguk racionális módján, összeültek egy komoly megbeszélésre, és kivették az iskolából. Ezért ütötte szíven annyira a véletlenszerű kérdés, amely oly váratlanul érte a rozoga lakókocsiban, ettől a csaknem félisteni jelenségtől, aki ráadásul rokon lélek, hiszen magányos ő is. Égető forróság tolult az arcába, a szemüvege bepárállott, s a kocsi mintha feloldódott volna a keserűség mindent elöntő hullámaiban. Nem tudta, hogy Jim észrevett-e ebből valamit, mert hirtelen sarkon fordult, göcsörtös hátát mutatva a fiúnak, a bögréje után nyúlt az asztalon, s a következő vigasztaló kijelentést tette:

– Az tuti, hogy nagyon jó megfigyelő vagy, nekem elhiheted, öregem. Ez jellemző a magunkfajta magányos farkasokra. Mert mi csakis magunkra számíthatunk, mi? Senki más nem vette észre, hogy megérkeztem. Jó kis meglepetés volt, hogy egyszer csak ott állsz fölöttem. Már azt hittem, valami varázsló vagy. Bill Roach a csapat szeme, ezt le merném fogadni. Amíg ott a szemüveg az orrán. He?

– Igen, uram – mondta rá hálásan a gyerek.

– Na szóval, akkor itt kellene maradnod, és figyelni, én meg kimegyek eligazítani azokat a bakokat – csapta a fejébe a szafarikalapot Jim. – Oké?

– Igen, uram.

– Hol az a nyavalyás golyó?

– Itt van, uram.

– Ordíts, ha megmozdul, értem? Hogy északnak megy vagy délnek. Rendben?

– Igen, uram.

– Tudod-e, merre van észak?

– Arra – vágta rá azonnal Roach, s találmra kinyújtotta a kezét.

– Oké. Nahát akkor, szólj, ha megmozdul. – Azzal Jim kilépett az esőbe. Roach már a következő pillanatban érezte, hogy megmozdul alatta a kocsi, aztán ordítást hallott, nem tudta, haragosat-e vagy inkább fájdalmasat, ahogy Jim harcba szállt a renitens téglákkal.

A félév során nagy elismerésre méltatták a fiúk Jimet: csúfnévvel ajándékozták meg. Többet is végigpróbáltak, míg rátaláltak az igazira. Az első neve Baka volt, ami katonás modorára, olykori, meglehetősen ártalmatlan szitkozódására és magányos felderítő útjaira utalt, de valahogy nem ragadt meg rajta. Aztán Kalóz lett, majd egy darabig Ragu, mert szerette a csípős, fűszeres ételeket, és a Gödör környékét esténként curry, hagyma és paprika illata lengte körül. A Leecsó jól illett rá, már csak tökéletes franciasága miatt is, amelyet a fiúk kissé férfiatlan dolognak tartottak. Az 5.B-s Spikely csodálatosan tudta utánozni: „Hallottad a kérdést, Berger. Mit néz Emile? (ingerült legyintés jobb kézzel) Ne gülsz már így, öregem. Nem én vagyok a nagy varázsló. *Qu'est-ce qu'il regarde, Emile, dans le tableau que tu as sous le nez! Mon cher Berger,* ha nem hozol össze egyetlen értelmes francia mondatot, de nagyon hamar, *je te mettrai tout de suite à la porte*, értetted, nyavalyás vakarcs?”

Ám hiába fenyegetőzött akár franciául, akár angolul, soha senkinek nem lett semmi baja.

Gorombaságai, fura módon, csak hozzájárultak a kedvesség általános légköréhez, amely körülvette. Ez a fajta különleges kedvesség csak fiúk és nem hétköznapi férfiak között tud kialakulni.

Hanem a Leecsó sem volt igazán megfelelő név, mivel nem mondott semmit az erőről, sem pedig Jim szenvedélyes, elszánt angolságáról, pedig ez volt az egyetlen téma, amivel rá lehetett venni,

hogy pazarolja az oktatásra szánt időt. Elég volt, ha a dörzsölt Spikely elejtett egy becsmérő megjegyzést a monarchiáról vagy dicsérőleg említett egy külföldi országot, lehetőleg forró égővit, mire Jimnek megbízhatóan arcába tolult a vér, és legalább három percen át szónokolt arról, micsoda különleges szerencse angolnak születni. Tudta, hogy szándékosan heccelik, mégsem volt képes türtőztetni magát. Olykor dörmögött valamit az orra alá firnyákos manőverezésről, és hogy vajon a firnyákosok az olyan manővereket is szeretik-e, mint egy kis beírás az ellenőrzőjükbe vagy egy kis plusz írásbeli foci helyett. Hanem Anglia nagy és szent szerelem volt, nem vitte rá a lélek, hogy bárkit is meglakoltasson miatta.

– A legjobb hely ezen a nyavalyás világon! – harsogta egyszer is. – És tudod miért? He? Tudod, miért, vakarcs?

Spikely nem tudta. Jim krétát ragadott, és felvázolta a világ térképét. Nyugaton ott van Amerika. Kapzsi, mohó barmok, elpocsékolják a nagyszerű örökségüket. Keleten Kína meg a ruszlik, egy bagázs az egész, egyenruha, büntetőtáborok, nagy bűdös hosszú menetelés a nagy bűdös semmibe. Középen meg...

Végül is megállapodtak a Rinónál.

Részint, mivel rímelt kissé a Prideaux-ra, részint pedig, mert „a Rinó” úgy szerette a szabad természetet és a testgyakorlást, s ez nem kerülhette el a fiúk figyelmét. Reggelente, mikor vacogva sorba álltak a zuhanyért, az ablakon át a Rinót láthatták, ahogy göbös hátán hátizsákkal leballag a Combe Lane-en, visszatérőben hajnali túrájáról. Esténként, amikor nyugovóra tértek, a labdapálya plexiüveg tetején át látták magányos alakját, ahogy rendületlenül intézi támadásait a betonfal ellen. Olykor, langyosabb estéken pedig, a hálótermi ablakokból figyelték meg a golf gyakorlása közben. Rettenetesen kivénhedt ütővel játszott, keresztül-kasul a lyukak között.

Előtte többnyire a fiúknak olvasott fel valami tősgyökeresen angol kalandos gyerekregényből. Volt ott Biggles, Percy Westerman, Jeffrey Farnol, ahogy Jimnek éppen kezébe akadt valami a könyvtár szegényes kínálatából. Amikor a golfpályán bámulták, mindig arra vártak, hogy felhorkanjon hátralendítéskor, és várakozásuk legtöbbször nem is volt hiába. Ezt nagyon számon tartották. A házi krikettmérkőzésen hetvenöt pontot ért el, mielőtt kihelyezte volna magát egy határozott emeléssel Spikely felé, a bal oldalra. „Fogd meg, vakarcs, fogd meg, fuss! Jól van, Spikely, ez az, ezt nevezem!”

Mellesleg pedig, őszinte toleranciájával együtt, mélységesen megértette a bűnözői észjárását. Erre több példa is adódott, de a legékezzsúlyosabb az volt, mikor Spikely, alig pár nappal a félév vége előtt, megtalálta Jim papírkosarában a másnapi vizsgadolgozat vázlatát, és fejenként öt új penny ellenében rendelkezésére bocsátotta a többieknek. Volt jó néhány fiú, aki nem sajnálta ezt a pénzt, hogy aztán gyötrelmes éjszakát töltsön zseblámpa fényénél kuporogva az ágyban, és biflázva a megfelelő válaszokat. Hanem mikor aztán sor került a vizsgára, Jim egészen más feladatlappal állt elő.

– Ezt itt egészen ingyen megnézheti bárki – mennydörögte, aztán lezökkent a székére, felcsapta a *Daily Telegraph*-ját, és belemerült a vajákosok legújabb okoskodásainak tanulmányozásába. Vajákosnak minősült bárki, erre már rájöttek a fiúk, aki értelmiségi ambíciókat tanúsít, ha mindjárt a Korona ügyében is.

És aztán ott lett volna még a bagoly esete, amely egészen különleges jelentőségre tett szert a fiúk emlékezetében, mert haláleset volt, ami iránt a gyerekek sosem maradnak közömbösek. Mivel rendületlenül kitartott a hideg, Jim egy vödör szenet helyezett készenlétbe az osztályteremben, s egy szerda délelőttön be is gyújtott a kandallóba. A *dicté*-t is úgy olvasta fel, a tűz közelébe

húzódva, hogy melengesse a hátát. Először csak korom hullott, erről még nem vett tudomást, de aztán kiröppent a bagoly, egy teljesen kifejlett gyöngybagoly, ami minden bizonnyal évek óta fészkelte már a sosem söpört kéményben, fekete volt a koromtól, és szinte eszméletlen, miután összevissza verte magát a kürtőben. Előbb a szénre zuhant, aztán kétségbeesett vergődéssel kivetette magát a padlóra, s ott hevert alaktalan csomóban, széthullott szárnnal, de még lélegzett és vadul bámult sárga szemével a korom közül; olyan volt, akár a poklok küldötte. A fiúk megdermedtek a rémülettől, még Spikely is, a nagy hős; egyedül Jim maradt tökéletesen higgadt. A következő pillanatban már össze is nyalábolta az állatot, és egyetlen szó nélkül kivitte a teremből. Hiába hegyezték a fülüket a fiúk, nem hallottak semmit, csak nagy sokára a víz zubogását a mosdóból, ahol Jim nyilvánvalóan a kezét mosta. – Pössentés volt – jegyezte meg Spikely, ideges vihogást keltve. Hanem aztán, ahogy kiszállingóztak óra végén a teremből, megtalálták a baglyot a komposzt tetején a Gödör mellett: takarosan, mintegy összezsugorolva várta a tetem a végtisztességet, a nyaka csinosan kitekerve, amint a bátrabbak megállapították, és Sudeley, aki, birtokuk lévén, tudta, mit beszél, kijelentette, hogy csakis gyakorlott vadőr képes ilyen szakszerűen kivégezni egy baglyot.

A Thursgood egészében azonban már nem volt ennyire egyértelmű a Jimről kialakult közvélemény. Közélről kísértett még a zongorista Mr. Maltby alakja. A gondnokasszony, Bill Roach-csal egyetértésben kijelentette, hogy hősiesnek tartja, és csodálatos, hogyan viseli azt a nyomorék hátát. Marjoribanks tudni vélte, hogy mitől nyomorék: részegen egy autóbusz kerekei alá került. Marjoribanks hívta fel a közfigyelmet az egyetemi szvetterre is, éppen a házi mérkőzés után, ahol Jim úgy kitett magáért. Marjoribanks maga nem krikettezett, de a meccset megnézte Thursgooddal együtt.

– Maga szerint kóser az a szvetter, vagy csak úgy kerítette valahonnan? – kérdezte tréfálkozó hangon.

– Leonard, ez nagyon csúnya volt – róttá meg Thursgood, a labradorja oldalát veregetve. – Csúnya bácsi, Ginny, harapd meg, Ginny!

Hanem mire Thursgood a szobájába ért, lefagyott arcáról a mosoly. Voltaképpen eléggé ideges volt. Könnyen elbánt a hamisított oxfordiakkal, akikkel dolga akadt, görögül nem értő klasszika-filológusokkal, teológiát sosem hallgatott lelkészekkel. Az ilyenek összeomlanak, ha leleplezi őket az ember, pityeregnek egy sort és felkötik az útilaput, vagy beletörődnek, hogy fél fizetéssel maradjanak. De mit kezdjen az olyannal, aki szándékosan titkolja az erősségeit? Ilyennel még sosem volt találkozása, de abban biztos volt jóelőre, hogy nem szíveli a fajtát. Miután áttanulmányozta az egyetemi jegyzékeket, felhívta a Stroll és Medley ügynökséget. Mr. Stroll vette fel a kagylót.

– Pontosan mit akar tudni? – kérdezte nagy sokára, gyötrelmes sóhajjal.

– Egészen pontosan... nem is tudom. – Thursgood anyja éppen egy mintaszalagot hímzett, s úgy tűnt, nem hallja a beszélgetést. – Csak éppen amikor az ember írásos életrajzt kér, akkor szereti, ha az az életrajz teljes. Nem jó, ha tele van hézaggal. Már ha az ember fizetett alkalmazottjáról van szó.

Thursgood azon törte a fejét, vajon mély álomból ébresztette-e a hívása Mr. Strollt, és vajon visszaaludt-e, miközben ő így hebegett.

– Nagyon hazafias lélek – mondta hosszú mélázás után Mr. Stroll.

– Nem a hazafiasságáért alkalmazom.

– Egy darabig ki volt vonva a forgalomból – suttogott Mr. Stroll, olyan érzést keltve, mintha irdatlan vastag dohányfüstön át beszélne. – Beteg volt. Valami gerincbaj.
– Ez nyilvánvaló. De nem lehetett beteg huszonöt éven át. *Touché* – súgta oda az anyjának, tenyerét a kagylóra téve, s megint elfogta a gyanú, hogy Mr. Stroll elszunyókált.
– Hát hiszen úgylis csak a félévre vette fel – lehelte végül Mr. Stroll. – Ha nem csípi a fejét, rakja ki. Helyettest kért, átmeneti időre. Megkapta. Olcsót kért. Megkapta.
– Ez mind igaz – ismerte be sután Thursgood. – De húsz guinea-t fizettem magának, és maga már az apámmal is együttműködött, és egyébként is jogosan elvárhatok bizonyos garanciákat. Itt azt írta... felolvashatom?... szóval, azt írta: *Sérülése előtt külföldön dolgozott, kereskedelmi és tervezési szakterületeken*. Ez, ugyebár, nem valami világos bemutatása egy élet munkájának! Anyja egyetértően bólogatott a hímzése fölött. – De nem ám!
– Ez volna az első gondom. De van még tovább is...
– Túlzásba ne vidd, aranyom – intette az anyja.
– Történetesen tudok róla, hogy harminckilencben még Oxfordban volt. Miért nem végezte el? Mi történt?
– Ha emlékezetem nem csal, volt akkoriban egy kis közbiztonsági játék – bökte ki végtelennek tűnő habozás után Mr. Stroll. – Maga persze igen fiatal, nem emlékezhettek úgy...
– Börtönben mégsem lehetett ennyi ideig – mondta az anyja, hosszas hallgatás után, fel sem nézve a varrásból.
– Valahol pedig lennie kellett – vágta rá mogorván Thursgood, és a Gödör felé bámult, végig a szélsőpörte udvaron.

Bill Roach Jim után búsult az egész nyári szünidő alatt, amíg kényelmetlenül taszigálták egyik szülői házból a másikba, hol a keblükre ölelték, hol pedig ellökték. Szüntelenül azon töprengett, nem fáj-e nagyon a háta, hogy vajon mit csinálhat most, hogy nincs kit tanítania, és hogyan él meg a fél tanévért kapott pénzből, de mindenekelőtt a legaggasztóbb kérdésen: hogy ott lesz-e majd a következő évnyitón. Billnek ugyanis az a meghatározhatatlan érzése volt Jimmel kapcsolatban, hogy egészen bizonytalanul közlekedik a Föld felszínén, mintha bármelyik pillanatban belezuhanhatna az űrbe. Attól tartott, hogy Jim is az ő fajtája: olyan ember, akinek az életéből hiányzik a természetes gravitáció. Felidézte magában első találkozásukat, különösen Jim kérdezősködését a barátság dolgában, és irtózó rémület fogta el, hogy a szüleihez hasonlóan Jim szeretetét is elveszítette, hiszen akkora közöttük a korkülönbség. És Jim talán már messze jár, másutt keres magának barátot, más iskolákat vesz vizsgálat alá fakókék szemével. Azt képzelte továbbá, hogy Jim, hozzá hasonlóan, valaha nagyon szeretett és nagyot csalódott, és most a veszteségét szeretné pótolni. Itt azonban zsákutcába ért Bill Roach elmélkedése, mivel arról fogalma sem volt, hogyan és miért is szeretnek a felnőttek.

Tennie pedig egyáltalán nem volt mit, legalábbis semmi kézzelfoghatót. Átnézett egy orvosi lexikont, anyját is kikérdezte a púposokról, aztán kitervelte, hogy ellop apjától egy palack vodkát, és magával viszi a Thursgoodba, mintegy csaléteknek, de ehhez végül nem volt mersze. Amikor anyja sofőrje kirakta a gyűlölt lépcsők előtt, búcsút sem intett, csak lélekszakadva rohant a Gödörhöz, s határtalan volt az öröme, amikor megpillantotta odalent Jim lakókocsiját, árnyalatnyival talán a megszokottnál is mocskosabban, mellette pedig egy frissen felásott ágyást, nyilván téli zöldségek számára. Jim ott ült a kocsilépcsőn, és felvigyorgott rá, mint aki pontosan

tudta, hogy Bill érkezik, és jó előre felvette az illő vigyort, hogy azzal köszönthesse, amikor megpillantja a huppanón.

Ebben a félévben Jim kitalált egy csúfnevet Roach számára. Nem hívta többé Billnek, helyette bevezette a Jumbót. Egy szóval sem okolta meg választását, és Roach, ahogy ez már kereszteléskor szokás, nem volt abban a helyzetben, hogy ellenkezhesen. Roach a maga részéről kinevezte magát Jim őrőjének, pontosabban afféle régens-őrőnek, aki Jim eltávozott barátját helyettesíti posztján, bárki legyen is az a barát.